

Så här går det till i skogsbruket

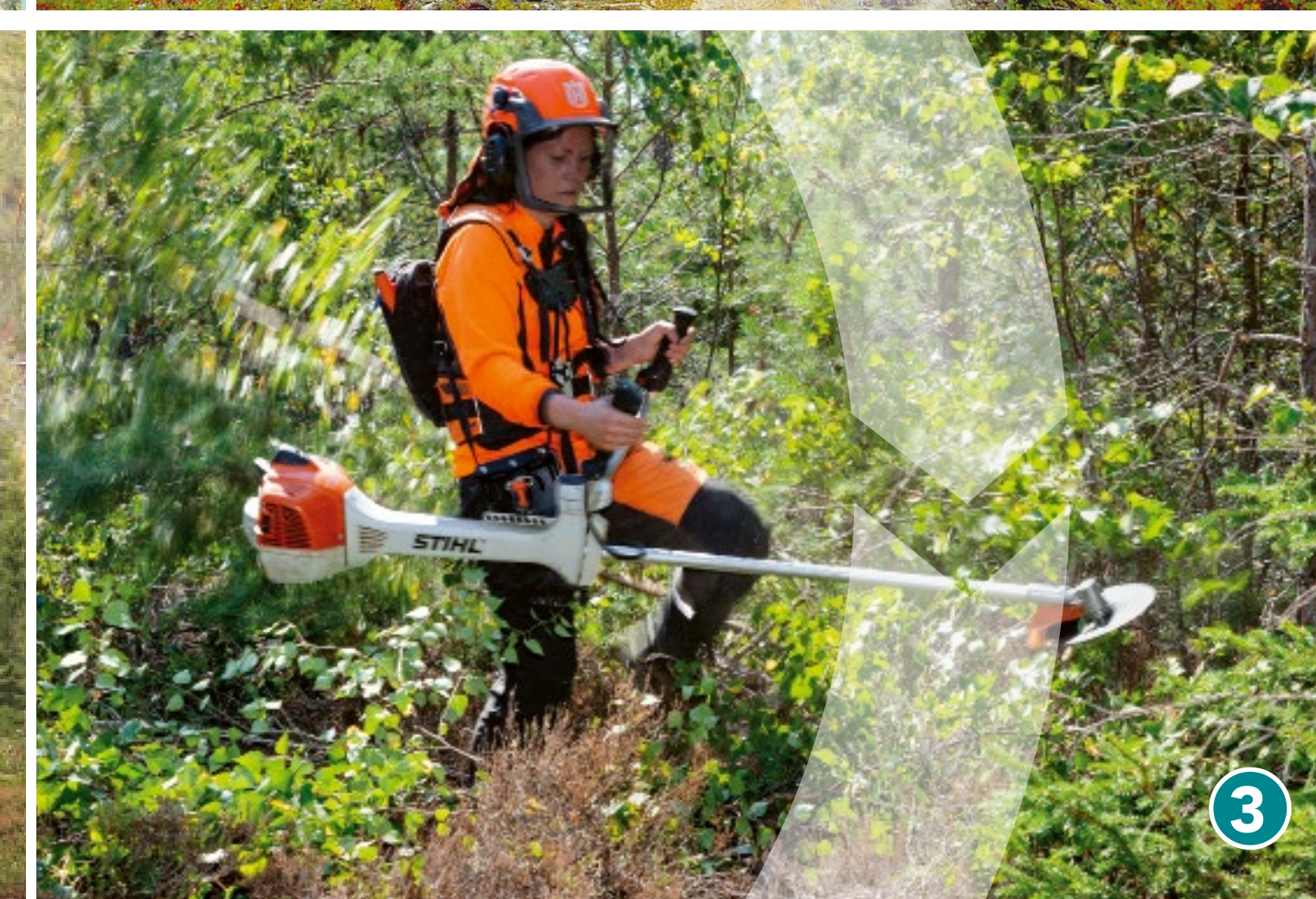
Det tar mellan 60 och 120 år mellan plantering och skörd i skogsbruket. Snabbast växer skogen i södra Sverige medan det på grund av det kallare klimatet tar längre tid för träden att växa i norr.

En stor andel skog i Sverige sköts enligt en metod som kallas *trakthyggesbruk*. Det innebär att skogen avverkas i sammanhängande områden och att man så snart som möjligt återbeskogar dessa genom plantering eller sådd, oftast av gran och tall. Det betyder också att under hela den så kallade *omloppstiden* så kommer träden inom varje trakt att vara i samma ålder.

Trakthyggesbruk är ett säkert sätt att bruka skogen på, det ger mycket virke och är effektivt. Jämfört med för hundra år sedan finns det idag ungefär dubbelt så mycket virke i Sveriges skogar. Det beror bland annat på bra plantmaterial, effektiva metoder för återväxt och att man hela tiden ser till att hålla skogen frisk och växtkraftig.

Trakthyggesbruket innebär numera också ett stort mått av naturhänsyn. Dagens hyggen är inte lika kala som de var fram till mitten av 1990-talet. Det gör att de arter som hör skogen till har betydligt bättre förutsättningar att kunna fortleva i de brukade skogarna.

1. Markberedning

Markberedning är en metod som kan användas vid förnyring. En maskin skrapar då fram fläckar av bar jord där man sedan sätter skogsplantor eller sår skogsfrön. Markberedningen gör det sedan lättare för de små plantorna att klara konkurrensen från annan vegetation.

2. Återbeskogning

Det finns flera sätt att anlägga ny skog:

Plantering: Det är både den vanligaste och säkraste metoden för återbeskogning.

Fröträdsställning: På en del marker kan man istället lämna kvar fröträd. När de fröat av sig och de nya träden blivit mellan ett par decimeter och en meter höga avverkas fröträden.

Skogssådd: På lämpliga marker kan man skapa ny skog genom att så frön.

3. Ungskogsröjning

De träd som planterats eller växer upp från sådd eller fröträd får snart sällskap av mängder med självsådda träd, oftast björk och asp. Man måste därför röja bort en del träd så att de återstående träden får tillräckligt med ljus och näring för att kunna växa till sig. Idag vill man att det ska finnas både barr- och lövträd i den nya skogen.

4. Gallring

När skogen blivit mellan 30 och 45 år gammal har skogen vuxit till sig rejält och träden står åter för tätt, därför gallras den. De träd som gallras ut används oftast som råvara till papper. En del träd har också blivit så grova att de kan sågas till bräddor. Ofta gör man ytterligare en eller flera gallringar.

5. Slutavverkning

När skogen blivit mellan 60 och 120 år gammal är det dags att slutavverka den. Att träden skördas i den här åldern beror på att de då är som mest värdefulla. Väntar man längre börjar naturens många nedbrytare att göra sig gällande i form av ökade risker för röta och insektsangrepp. Träden sågas ned, kvistas och kapas till stockar med en maskin som kallas skördare.

6. Uttransport

Stockarna körs sedan ut till bilväg av skotaren, en terränggående skogstraktor. Där hämtas stockarna av lastbilar som för dem till sågverk och pappersbruk. I vissa fall tar man rätt på grenar och toppar som används till biobränsle. Vanligast är dock att de lämnas kvar så de kan förmultna och ge näring åt kommande skog.

Skogsbruk utan hyggen

Intresset för hyggesfritt skogsbruk ökar. Som man hör på namnet sköts skogen så att det inte finns några större kala ytor, marken är alltid bevuxen med träd. Det innebär att man med jämna mellanrum avverkar de största träden och låter de andra stå kvar och växa till sig.

Det är positivt för de många skogslevande arterna, i synnerhet för dem som är beroende av stabila förhållanden. Det är också positivt för människors upplevelser av skogen och för renskötseln. De hyggesfria metoderna rekommenderas inte att användas överallt med alla trädslag, men metoderna utvecklas för att vi i Sverige ska kunna använda dem där det är möjligt.

Naturhänsyn

Naturhänsyn är en viktig del i det skogliga kretsloppet. När skogen avverkas lämnas alltid en del träd som ska stå kvar och bli riktigt gamla. Det gynnar de arter som behöver gamla träd för sin fortlevnad.

Av samma skäl lämnas döda träd kvar, både sådana som fortfarande står upp och sådana som ramlat omkull och ligger på marken. Även småbiotoper och kantzoner mot myrar, sjöar och vattendrag lämnas orörda för att arter ska kunna fortleva där tills den nya skogen har vuxit upp.